

REVISIONSNÄMNDENS UTVÄRDERINGSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2019

Revisionsnämndens uppgifter har definierats i kommunallagen § 121. Enligt § 121 skall revisionsnämnden:

- 1) bereda de ärenden som gäller granskningen av förvaltningen och ekonomin och som fullmäktige ska fatta beslut om,
- 2) bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och kommunkoncernen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt,
- 3) bedöma hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden samt den gällande ekonomiplanens tillräcklighet, om kommunens balansräkning visar underskott som saknar täckning,
- 4) se till att granskningen av kommunen och dess dottersammanslutningar samordnas,
- 5) övervaka att skyldigheten enligt 84 § att redogöra för bindningar iakttas och tillkännage redogörelserna för fullmäktige,
- 6) för kommunstyrelsen bereda ett förslag till bestämmelser om nämndens uppgifter i förvaltningsstadgan samt till budget för utvärderingen och granskningen.

Till Kronoby kommuns revisionsnämnd hör fyra ordinarie medlemmar, som var och en har en personlig ersättare. Fullmäktige valde på sitt sammanträde den 8.6.2017 en revisionsnämnd för mandatperioden 2017-2020 med följande sammansättning:

Ordinarie medlem

Bengt-Johan Skullbacka, ordförande

Sixten Dalvik, vice ordförande

Elin Näse

Gabriella Lövsund

Personlig ersättare

Johan Grahn

Carita Söderbacka

Mona-Lisa Granqvist

Lars Back (fr.o.m. 30.9.2019)

Revisionsnämndens utvärderingsarbete

Revisionsnämndens utvärderingsarbete sker utgående från en fastställd utvärderingsplan för hela mandatperioden. De årliga tyngdpunktsområdena för utvärderingen har definierats i planen. Ett separat arbetsprogram görs årligen upp för utvärderingen av det aktuella budgetåret. Revisionsnämnden utvärderar hur de i budgeten fastställda målen för verksamheten och ekonomin har uppnåtts utgående från kommunens bokslut. Under budgetåret utvärderar revisionsnämnden kommunens verksamhet genom att ta del av organens protokoll, diskutera med förtroendevalda, tjänsteinnehavare och personal, vid behov besöka ett urval av kommunens verksamhetsenheter och genom att ta del av olika utredningar.

Revisionsnämnden har hållit sex möten gällande verksamhetsåret 2019, hört ansvariga tjänsteinnehavare och bekantat sig med olika ansvarsområden enligt arbetsprogrammet. Bokförare Anna-Maria Forss har fungerat som nämndens sekreterare. BDO Auditor Ab har handhaft den lagstadgade revisionen med OFGR, GR Tove Lindström-Koli som ansvarig revisor. Yrkesrevisorerna har regelbundet deltagit i revisionsnämndens möten.

Kommunfullmäktige godkände 12.11.2018 budgeten och ekonomiplanen för 2019-2021. I budgeten ingår målen för verksamheten och ekonomin. Revisionsnämndens bedömning av hur de av kommunfullmäktige fastställda målen har nåtts baserar sig på bokslutet för år 2019, de i organen förda protokollen, de förda utvärderingsdiskussionerna samt revisorns rapportering.

Revisionsnämnden har under året behandlat de redogörelser för bindningar som inkommit samt tillkännagett dessa för kommunfullmäktige.

Budgetens bindning

Bindningsreglerna finns på sidan 9 i budgetboken. För driftsbudgeten är bindningen gentemot fullmäktige netto på nämndnivå. Undantag är social- och hälsovård, flyktingmottagning samt landsbygd, vilka underlyder kommunstyrelsen och har separat bindning under densamma. Under bildnings- och fritidsnämnden har fritidsärenden separat bindning. Även för tekniska nämnden är bindningsnivåerna uppdelade på tekniska nämnden övrigt, räddningsväsendet, miljöärenden och byggnadsärenden. Nämnderna får fritt disponera utgifts- och inkomstanslagen mellan sina olika uppgiftsområden på det sätt som de själva anser mest ändamålsenligt, dock så att nettoanslaget inte överskrids på nämndnivå.

I investeringsdelen är bindningsnivån per projekt eller projektgrupp för såväl beräknade inkomster som utgifter, förutom för markområden och byggnader jämte värdepapper, vilka har nettobindning.

För finansieringsdelen så är anslaget för ökning/minskning av lån bindande.

Utvärdering av kommunens ekonomi och budgetutfall

Resultaträkningen uppvisar ett överskott om 563 000 euro mot ett ursprungligt budgeterat underskott om -285 000 euro. Kommunens ackumulerade överskott per 31.12.2019 var ca 6,54 milj. € eller 1 016 € per invånare.

Driften förverkligades helhetsmässigt i linje med budgeten trots att såväl tekniska sektorn som bildningssektorn gjorde betydande överskridningar. Kommunstyrelsen står för underskridningarna av nettokostnaderna på totalt 907 000 euro. Inga budgetändringar gjordes på driftsbudgeten 2019. Nettokostnaderna var budgeterade till 42,4 milj. € och utfallet blev 43,1 milj. €, dvs. 712 000 över budget. Intäkterna blev däremot över 1 miljon högre än förväntat vilket innebär att verksamhetsbidraget landade på 38,2 milj. € eller 347 000 € bättre än budgeterat. Kommunstyrelsen förvaltar ett separat resultatområde för försäljningsvinster av fastigheter vilka förverkligades till 623 000 euro.

**Resultaträkningens
förverkligande, sammandrag
(inkl. interna poster)**

(1 000 euro)	BS 2019	BU 2019	BS 2018
Verksamhetsintäkter	4 854	3 796	4 146
Verksamhetsutgifter	-43 126	-42 414	-42 681
Verksamhetsbidrag	-38 271	-38 618	-38 535

Statsandelarna inflöt 750 000 € mera än budgeterat medan skatteinkomsterna inflöt 471 000 € under budget. Effekterna av alla dessa moment är att årsbidraget landar på 1,75 milj. euro och är således 789 000 euro bättre än budgeterat.

Investeringarnas budgeterade nettokostnad var 5,2 milj. € i den slutgiltiga budgeten efter budgetändringar. Utfallet blev 3,65 milj. € och är därmed under budget. Förklaringen ligger i att försäljningen av en industrihall gav en större investeringsintäkt på 798 000 € som inte fanns budgeterad.

Upplåningen budgeterades att öka med 5,68 milj. € vilket förverkligades helt enligt budget. Amorteringar på gamla lån gjorde 3,68 milj. € och ett kortfristigt lån på 602 000 € lyftes. Kommunens skuldbörda i slutet av 2019 var 24,2 milj. € jämfört med 21,6 milj. € 2018. Detta motsvarar 3 773 € per invånare, vilket ligger något över landets medeltal på ungefär 3 360 € per invånare

Kommunens borgensförbindelser till förmån för övriga samfund (dvs. utanför kommunkoncernen) ligger på totalt 6,27 miljoner euro. Dessa är förknippade med risker vilket har diskuterats med kommunledningen under revisionsnämndens sammanträden. Ansvaret minskar något varje år men takten är fortfarande långsam.

Ett stort orosmoment i Kronoby kommun är befolkningsminskningen. Befolkningen minskade med hela 75 personer jämfört med 31.12.2018. Befolkningsmängden 31.12.2019 var 6 432 invånare.

Utvärdering av nämndernas verksamhet och ekonomi

Centralvalnämnden

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för centralvalnämndens verksamhet och ekonomi har uppnåtts. Det budgeterade anslaget överskreds med ca 7 000 €.

Kommunstyrelsen

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för kommunstyrelsens helhetsmässiga verksamhet har uppnåtts. Nettounderskridningen för hela kommunstyrelsen var hela 907 000 euro. Social- och hälsovård, landsbygd samt flyktingmottagning har separata bindningsnivåer till fullmäktige. Här ingår därtill en större obudgeterad försäljningsvinst av en industrihall samt tre mindre fastigheter på 623 000 euro som förklarar det gynnsamma utfallet.

Den ekonomiska målsättningen för allmän administration och näringsliv uppnåddes och nettokostnaderna blev 184 000 euro lägre än budgeterat.

Kommunstyrelsen ansvarar för anslaget för social- och hälsovården och revisionsnämnden noterar att anslaget underskreds med 103 000 euro. Detta uppgiftsområde använde totalt 23,0 miljoner euro eller över 60 % av kommunens totala externa driftskostnader. Här ingår ett överskott från Soite:s balansräkning för åren 1999 – 2017 på 625 191 som Soite återbetalade i sin helhet och har beaktats i 2019 års bokföring. Revisionsnämnden påpekar att detta snedvrider kommunens budget och kommunvisa statistik för social- och hälsovården. Under året fördes diskussioner med kommunstyrelsens ordförande och tf. kommundirektören beträffande styrningen och intressebevakningen av social- och hälsovården. Vi bedömer att nödvändiga åtgärder vidtagits för att bromsa kostnadsutvecklingen men betonar att ovan nämnda återbetalning av engångskaraktär räddade kommunens bokslut 2019.

Kommunstyrelsen ansvarar för anslaget för flyktningmottagningen och revisionsnämnden noterar att anslaget för kvotflyktingar (intäkter) underskreds med 11 000 euro.

Kommunstyrelsen ansvarar för anslaget för landsbygden och revisionsnämnden noterar att nettokostnaden underskridits med 8 000 euro.

Bildnings- och fritidsnämnden

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för bildningsnämndens verksamhet har uppnåtts till väsentliga delar. Målsättningarna för ekonomin uppnåddes inte i och med att verksamhetsbidraget överskreds med 391 000 euro för hela nämnden. Då man jämför nettokostnaden för hela nämnden med 2018 så är den ca 100 000 euro högre 2019 medan nettobudgetanslaget har sänkts med ca 308 000 euro. Grundläggande utbildning har den största överskridningen med 238 000 euro. Under 2019 stängdes Påras skola och Söderby skola stängs 2020.

Revisionsnämnden uppmanar bildning- och fritidsnämnden att framledes göra mera realistiska budgetmål. Underbudgetering får inte förekomma.

Tekniska och miljönämnden

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för tekniska nämndens verksamhet har uppnåtts. De ekonomiska målsättningarna uppnåddes inte eftersom nettokostnaderna för hela nämnden blev 164 000 euro högre än budgeterat. Nettoanslaget för uppgiftsområdena byggnadsärenden, miljöärenden samt räddningsväsendet under tekniska och miljönämnden är öronmärkta och får inte användas för annan verksamhet. Alla dessa områden underskred sina anslag.

Den största överskridningen gör uppgiftsområdet för byggnader, totalt 284 000 euro. Bland de bindande målsättningarna nämns att en kartläggning av fastigheternas renoveringsskuld har genomförts. Gamla fastigheter som kommunen inte mera är i behov av har satts ut till försäljning vilket revisionsnämnden anser vara ändamålsenligt.

Revisionsnämnden uppmanar tekniska och miljönämnden att framledes göra mera realistiska budgetmål. Underbudgetering får inte förekomma.

Riskhantering, intern kontroll och koncernstyrning

Regelverket för intern kontroll och riskhantering har uppdaterats och godkänts under året. Verksamhetsberättelsen saknar däremot redogörelse i vilken mån direktivet har implementerats i verksamheten, vilket kräver en insats av kommunstyrelsen framöver.

Budgeten och bokslutet har uppdaterats med konkreta målsättningar på dotterbolagen. Revisionsnämnden anser att koncernstyrningen har fungerat tillfredsställande under 2019.

Revisionsnämnden förde diskussioner med koncernsamfundens representanter och bedömer att målsättningarna för verksamheten inom kommunkoncernen till väsentliga delar har uppnåtts.

Koncernresultaträkningen uppvisar ett överskott på 476 848 euro, vilket är något lägre än för kommunens egna verksamhet. Koncernens överskott jämfört med kommunens dras främst ner av Soite:s bokslut som uppvisade ett underskott om ca 8,97 miljoner €. Även Kvarnens och SÖFUK:s resultat drar ner koncernens överskott, med ca 12 000 € respektive 21 000 € medan Kronoby elverk Ab uppvisar en vinst om 264 000 euro. Hela kommunkoncernens lån uppgick till 4 449 euro per invånare. Den relativa skuldsättningsgraden, som beskriver kommunkoncernens förmåga att betala tillbaka lånen, uppgår till 59 % och överskrider gränsvärdet på 50 % som är ett av kommunallagens kriterier för en kommun i svår ekonomisk ställning. Även soliditetsgraden ligger rejält under riktvärdet på 50 % och var 28 % per 31.12.2019.

Personalrapporten

Personalen är kommunens största och viktigaste egna resurs. Tillgången på kompetent personal är en av kommunens identifierade riskfaktorer. Kronoby hade 242 anställda per 31.12.2019.

I den årliga personalrapporten utvärderas bl.a. personalens välmående. Revisionsnämnden noterar att sjukfrånvaron har minskat från 6,55 till 4,79 frånvarodagar beräknat på antalet årsverken, vilket är positivt. För att i framtiden bättre kunna analysera och förebygga sjukfrånvaro efterlyser revisionsnämnden en presentation av de statistikförda orsakerna till sjukfrånvaro som fås från arbetshälsovården. Baserat på intervjuer med kommunledningen konstaterar revisionsnämnden att det behövs kontrollrutiner för att säkerställa, att alla förmän håller sina medarbetarsamtal med personalen. Detta påpekades redan i utvärderingsberättelsen för 2018.

Revisionsnämnden rekommenderar därtill att antalet personer som sagt upp en tillsvidare tjänst framgår ur personalbokslutet eftersom den informationen är en indikation på kommunens attraktionskraft som arbetsgivare.

Revisionsnämndens utlåtande

Bokslutet ger enligt vår mening en tillräckligt god bild av hur kommunens verksamhet har utvecklats under året och hur de uppställda målen har nåtts. Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för kommunens och kommunkoncernens verksamhet till väsentliga delar har uppnåtts, ekonomiska målsättningarna har inte uppnåtts till alla delar med hänvisning till de ovan noterade avvikelserna.

Revisionsnämnden vill ändå betona de ekonomiska realiteterna klart och tydligt. Det gynnsamma budgetutfallet 2019 beror främst på två stora engångsposter, en större försäljningsvinst samt en återbetalning från Soite. Framtiden kommer att kräva en fortsatt återhållsamhet på driftsbudgeten. Kommunens inkomstskatteprocent på 22 % ligger över landets medeltal, också något över medeltalet i närregionen. Investeringsplanen är mycket stor i förhållande till den egentliga verksamheten. Därtill anser vi att den återkommande befolkningsminskningen är oroväckande.

Enligt KomL § 121 mom. 5 skall kommunstyrelsen ge fullmäktige ett utlåtande om de åtgärder som utvärderingsberättelsen föranleder. Med anledning av de stora avvikelserna mot fastställd budget inom bildnings- och fritidsnämnden samt tekniska och miljönämnden föreslår revisionsnämnden att kommunfullmäktige inbegär en skriftlig förklaring av kommunstyrelsen senast 31.8.2020.

Kronoby den 12 maj 2020

Bengt-Johan Skullbacka

Sixten Dahlvik

Elin Näse

Gabriella Lövsund